Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt III. — Wydany i rozesłany dnia 29 stycznia 1873.

8.

Traktat przyjaźni oraz handlowy i żeglugowy pomiędzy monarchią austryacko-węgierską a królestwem syamskiem z dnia 8 maja 1871.

(Zawarty w Bangkok dnia 17 maja 1869, ratyfikowany przez Jego c. i kr. Apostolską Mość w Wiedniu dnia 8 maja 1871, obustronne ratyfikacye wymieniono w Bangkok dnia 30 kwietnia 1872.)

Nos Franciscus Josephus Primus,

divina favente clementia Austriae Imperator;

Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus ac singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Nostro et Majestatum Suarum primi ac secundi Regis Siamensis Plenipotentiario ad favendas et amplificandas amicitiae, commercii et navigationis relationes, inter ditiones Nostras existentes, in urbe Bangkok die decima septima mensis Maji anni millesimi octingentesimi sexagesimi noni tractatus infra scriptus initus et signatus fuit tenoris ad verbum sequentis:

His Majesty Francis Joseph the First, Dei gratia Emperor of Austria, King of Bohemia etc. and Apostolic King of Hungary etc. etc. etc. and

Their Majesties Somdetch phra Paramindr Maha Chulalonkorn Patindr Debia Maha Mongkut Purusiaratane Rajrawiwongse Waruttamabongse Paribat Warakhattiarajanikarotom Chaturant param Mahachakrabattirajasangkas Paramdhamika Maha Rajadhiraj Paramnarth Pabitre Phra Chulalonkorn, the First King of Siam, and

Krom Phra Rajawang Pawar Sathan Mongol, the Second King of Siam,

being desirous to establish and promote relations of friendship, commerce and navigation between Their respective States and subjects, have resolved to conclude a treaty for this object and have appointed as Their Plenipotentiaries:

His Imperial and Royal Apostolic Majesty:

the Rear Admiral Baron Anthony Petz, Minister Plenipotentiary and Envoy in extraordinary Mission, Commander in Chief of the Imperial and Royal Expedition to Eastern Asia and Southern America, Knight of the military order of Maria Theresa etc. etc.

Their Majesties the first and the second Kings of Siam:

His Royal Highnes Krom Hluang Wongsadhiraj Sanid,

His Excellency Chow Phya Budharabhay, Minister of the northern provinces,

His Excellency Chow Phya Surawongse Way Waddhne, Prime Minister and Minister of war,

His Excellency Chaw Phya Bhanuwongse Maha Kosa dhipate, Minister for Freign Affairs,

His Excellency Phaya Chareun Rajamitri, International Judge,

Najjaśniejszy Cesarz Franciszek Jozef pierwszy, z Bożej łaski Cesarz austryacki, król czeski itd. i król apostolski węgierski, itd. itd. itd., i

Najjaśniejszy Somdetch phra Paramindr Maha Chulalonkorn Patindr Debia Maha Mongkut Purusiaratane Rajrawiwongse Waruttamabongse Paribat Warakhattiarajanikarotom Chaturant param Mahachakrabattirajasangkas Paramdhamika Maha Rajadhiraj Paramnarth Pabitre Phra Chulalonkorn pierwszy król syamski, i

Krom Phra Rajawang Pawar Sathan Mongol drugi król siamski

przyjęci życzeniem ustalenia i rozwoju stosunków przyjacielskich handlowych i żeglugowych pomiędzy swojemi państwami i poddanymi, postanowili zawrzeć w tym celu traktat i mianowali swoimi pełnomocnikami:

Jego cesarsko królewska Apostolska Mość:

Swojego kontradmirała, pana Antoniego Barona Petza, pełnomocnego ministra i posła w misyi nadzwyczajnej, naczelnika cesarskiej i królewskiej wyprawy do Azyi wschodniej i Ameryki południowej, kawalera orderu wojskowego Maryi Teresy itd. itd.

Najjaśniejsi pierwszy i drugi król syamski:

Jego królewską Mość Krom Hluang Wongsadhiraj Sanid,

Jego Excelencyą Chow Phya Bhudharabhay, ministra północnych prowincyi,

Jego Excelencyą Chow Phya Surawongse Way Waddhne, prezesa ministrów i ministra wojny,

Jego Excelencyą Chow Phya Bhanuwongse Maha Kosa dhipate, ministra spraw zewnętrznych,

Jego Excelencyą Phaya Chareun Rajamitri, sędziego do spraw międzynarodowych,

Who after having communicated to each other their respective full powers and found them in good and due form have agreed and concluded the following articles:

Article I.

There shall be constant peace and perpetual friendship between His Imperial and Royal Apostolic Majesty, His Heirs and Successors on the one part and their Majesties the first and second Kings of Siam, Their Heirs and Successors on the other part as well as between the subjects of both states, witout exception of persons and places.

The subjects of each shall enjoy in the country of the other full and entire protection for their persons and property agreeably to the established laws.

There shall be full and entire freedom of commerce and navigation, for the subjects and vessels of the two high contracting powers, in every portion of their respective territories, where trade or navigation is actually allowed, or may hereafter be allowed, to the subjects or vessels of the most favored nation.

Article II.

The two High contracting Powers recognize reciprocally the right to establish and appoint in the ports and the towns of their respective states, Consuls general, Consuls and consular agents; and that these officers shall enjoy the same privileges, immunities, powers and exemptions, as are or may be enjoyed by those of the most favored nation. Such Consuls or contular agents, however, shall not begin to exercise their functions, until they shall have receeived the Exequatur of the local Government. The Imperial and Royal Consuls General, Consuls or Consular Agents in Siam shall be at liberty to hoist their national flag over their consulates.

The Imperial and Royal Consular officer in Siam shall have the interests of all citizens of the Austro-Hungarian Monarchy in or coming to Siam, under his protection, regu-

którzy wymieniwszy pełnomocnictwa swoje, w dobrej i należytej formie znalezione, zgodzili się na następujące artykuły:

Artykuł I.

Pomiędzy Jego cesarsko królewską Apostolską Mością, Jego dziedzicami i następcami z jednej a Najjaśniejszymi królami syamskimi pierwszym i drugim, Ich dziedzicami i następcami z drugiej strony, jakoteż pomiędzy poddanymi obu państw, bez wyjątku osób lub miejsc, panować będzie trwały pokój i niezmienna przyjaźń.

Poddani obu stron będą doznawali w państwach drugiej strony tak co do swoich osób jak i mienia zupełnej opieki, stósownie do istniejących ustaw.

Poddanym i okrętom obu wysokich mocarstw traktat zawierających służyć będzie zupełna wolność handlu i żeglugi w każdej części ich wzajemnych posiadłości, gdzie tylko poddanym lub okrętom narodu najbardziej uwzględnionego handel lub żegluga są teraz lub w przyszłości będą dozwolone.

Artykuł II.

Obadwa mocarstwa, traktat zawierające, przyznają sobie wzajemnie prawo ustanawiania w portach i miastach swoich państw, konsulów i ajentów konsularnych, ci zaś urzędnicy będą doznawali takich samych przywilejów, wolności, praw i swobód, jakich odpowiedni urzędnicy narodu najbardziej uwzględnionego obecnie używają lub będą używali w przyszłości. Rzeczeni konsulowie lub ajenci konsularni mogą jednak rozpocząć czynności dopiero po otrzymaniu zezwolenia od rządu krajowego. Konsulom jeneralnym, konsulom i ajentom konsularnym cesarskim i królewskim w Syamie wolno wywiesić chorągiew narodową na domu konsulatu.

Urzędnik konsularny cesarski i królewski w Syamie będzie miał opiekę, dozór i kontrolę nad dobrem wszystkich poddanych monarchii austryacko-węgierskiej w Syamie

lation and control. He shall himself conform to all the provisions of this treaty, and enforce the observance of the same by the citizens of the Austro-Hungarian Empire. He shall also promulgate and give due effect to all rules and regulations, which are now, or may hereafter be enacted, for the government of Citizens of the Austro-Hungarian Empire in Siam, the conduct of their business and their due observance of the laws of Siam.

Should the Imperial and Royal Consular officer be absent, Citizens of the Empire visiting or residing in Siam may have recourse to the intervention of a Consul of a friendly nation, or they may address themselves directly to the local authorities, and the said authorities shall take means to secure to them all the benefits of the present treaty.

Article III.

Citizens of the Austro-Hungarian Empire visiting or residing in Siam shall be allowed the free exercise of their religions, belief and worship, and be at liberty to build churches in such convenient localities a shall be consented to by the Siamese authorities, and such consent shall not be withheld without sufficient reason being assigned.

Article IV.

Citizens of the Austro-Hungarian Monarchy wishing to reside in the Kingdom of Siam must be registered at the Imperial and Royal Consulate, a copy of which registration is to be furnished to the Siamese Authorities. Whenever such a citizen shall have recourse to the Siamese authorities, his petition or claim must be first submitted to the Imperial and Royal Consular officer, and if the petition or claim apper to him to be reasonable, and written with propriety, he shall forward it, or otherwis, before forwarding the same, he shall

osiadłych lub tamże przybywających. Powinien postępować podług przepisów niniejszego traktatu i powinien się starać, aby poddani monarchii austryacko-węgierskiej je zachowywali. Również obowiązany jest ogłaszać i wykonywać należycie wszelkie rozporządzenia i przepisy, które są lub w przyszłości będą wydane dla poddanych monarchii austryacko-węgierskiej w Syamie zamieszkałych a tyczą się bądź to sposobu wykonywania ich przemysłu, bądź też należytego stosowania się do ustaw krajowych.

Jeżeli urzędnicy konsularni cesarscy i królewscy są nieobecni, poddani monarchii do Syamu przybywający lub tam zamieszkujący mogą wezwać pośrednictwa konsula narodu sprzymierzonego lub udać się wprost do władz krajowych którzy wtenczas zarządzą co potrzeba, ażeby im zabezpieczyć wszelkie korzyści które traktat niniejszy nastręcza.

Artykuł III.

Poddanym monarchii austryacko-węgierskiej do Syamu przybywającym lub tamże zamieszkałym, będzie wolno wykonywać obrzędy religijne i będą mogli stawiać kościoły w miejscach stosownych, gdzie im władze syamskie pozwolą; zresztą pozwolenie takie nie może być odmówione bez podania dostatecznych powodów.

Artykuł IV.

Poddani monarchii austryacko-węgierskiej, chcący zatrzymać się w królestwie syamskiem, winni zapisać się w cesarskim i królewskim konsulacie, a władzom syamskim udzielona będzie kopia tego zapisania.

Poddany rzeczonej monarchii, chcący w jakiej sprawie udać się do władz syamskich, winien prośbę lub reklamacyą przedłożyć najprzód urzędnikowi konsularnemu cesarskiemu i królewskiemu, a ten, jeżeli uzna, że podanie jest uzasadnione i należycie sporządzone, takowe odeśle, w przeciwnym

modify its contents. The Siamese on their part, when they shall have to address themselves to the Imperial and Royal Consulate, shall follow a similar course, in first addressing themselves to the Siamese authorities, who shall act in like manner.

zaś razie przed posłaniem odpowiednio zmieni. Podobnie winni postąpić poddani syamscy chcący udać się do cesarskiego i królewskiego konsulatu, to jest winni użyć pośrednictwa władz syamskich, które tak samo postąpią.

Article V.

Citizens of the Austro-Hungarian Monarchy, who shall reside in a permanent manner in Siam, shall for the present do so only in the city of Bangkok, or within a limit defined by the following boundaries, viz:

1. on the North.

By the Bang Putsa Canal from its mouth on the Chow Phya River to the old city walls of Lobpury, and a straight line from Lobpury to the landing place of the Tha Phrangam near to the town of Saraburi on the river Pasak.

2. on the East.

By a straight line drawn from the landing place of Tha Phrangam to the junction of the Klongkut canal, with the Bangpakong River; the Bangpakong River from the junction of the Klongkut canal to its mouth and the coast from the mouth of the Bangpakong River to the Island of Srimaharajah to such distance inland as can be reached within twenty four hours journey from Bangkok.

3. on the South.

By the Island of Srimaharajah and the Island of Se-Chang on the East-side of the Gulf, and the city walls of Petchaburi on the west side.

4. on the West.

By the western coast of the Golf to the mouth of the Meklong River to such a distance inland, as can be reached within twenty four hours journey from Bangkok. The Meklong River, from its mouth to the City walls of Rajpury. A straight line from the city walls

Artykuł V.

Poddani monarchii austryacko-węgierskiej, chcący zamieszkać stale w Syamie, mogą nateraz osiadać tylko w mieście Bangkok, albo też w okręgu, którego granice poniżej dokładnie są określone, mianowicie:

1. od północy,

kanał Bank Putsa od ujścia do rzeki Chow Phya aż do starych murów miasta Lobpury i linia prosta do Lobpury do miejsca lądowania Tha Phrangam pod miastem Saraburi nad rzeką Pasak.

2. od wschodu

linia prosta od miejsca ładowania Tha Phrangam, po złączeniu się kanału Klongkut z rzeką Bangpakong; rzeka Bangpakong od połączenia się z kanałem Klongkut aż do ujścia; następnie wybrzeża od ujścia rzeki Bangpakong do wyspy Srimaharajah, na taką odległość w głąb kraju, jaką można przebyć w ciągu dwudziestu czterech godzin licząc od Bangkok.

3. od południa,

wyspa Srimahrajah i Sechang na wschodniej stronie zatoki i mury miasta Petschaburi po zachodniej stronie.

4. od zachodu,

zachodnie wybrzeże zatoki aż do ujścia rzeki Meklong, na taką odległość w głąb kraju, jaką od Bangkok można przebyć w 24 godzinach; następnie rzeka Meklong od ujścia, do murów miasta Rajpuri; ztąd w linii prostej do miasta Suphanapuri a od Suphanapuri

of Rajpuri to the town of Suphanapuri, and a straight line from Suphanapuri to the mouth of the Bangputsa canal on the Chow Phya River.

w linii prostej do miejsca gdzie kanał Bangputsa wpada do rzeki Chow Phya.

But Citizens of the Austro-Hungarian Empire may reside beyond these boundaries, on obtaining permission to do so from the Siamese authorities.

Poddani monarchii austryacko-węgierskiej mogą jednak zamieszkać także i poza obrębem tych granic jeżeli od władz syamskich otrzymają pozwolenie.

All Citizens of the Austro-Hungarian Empire are at liberty to travel troughout the entire Kingdom of Siam, and to trade by buyng and selling merchandise, not being contraband from and to whomsoever they shall think proper this privilege being in no way whatever affected by any form or exclusive rigth of sale and purchase, nor is anybody permitted to interfere with them or hinder them in their business.

Wszystkim poddanym monarchii austryacko-węgierskiej wolno podróżować i handlować w całem królestwie syamskiem, towary, wyjąwszy kontrabandę, od kogo chcą, kupować i komu chcą, sprzedawać, prawo zaś to nie będzie ścieśnione ani wydzierżawieniem monopolu ani żadnemi przywilejami wyłącznego kupna lub sprzedaży i nie będzie wolno nikomu przeszkadzać im w czynnościach handlowych lub takowe utrudniać.

Article VI.

The Siamese Government will place no restrictions upon the employment by citizens of the Austro-Hungarian Monarchy of Siamese subjects in any capacity whatever. But whenever a Siamese subject belongs or owes service to some particular Master, the servant who engages himself to a citizen of the said Monarchy, without the consent of his master, may be reclaimed by him and the Siamese Government will not enforce an agreement for services between a citizen of the Austro-Hungarian Monarchy and any Siamese in his employment, unless made, with the knowledge and consent of the master.

If Siamese in the employment of a citizen of the Austro-Hungarian Monarchy offend against the laws of Siam, or if any Siamese ihang so offendevi, or desiring to desert, take refuge with such a citizen in Siam, they shall be searched for and upon proof of their guilts or desertion they shall be delivered up by the Consul to the Siamese Authorities.

Artykuł VI.

Rząd syamski nie będzie stawiał poddanym monarchii austryacko-węgierskiej żadnych przeszkód w przyjmowaniu poddanych syamskich do usług jakiegokolwiek rodzaju. Ale jeżeli poddany syamski podlega jakiemu innemu panu lub winien pełnić u niego służbę i bez pozwolenia swojego pana przyjmie obowiązek u poddanego rzeczonej monarchii, może być przez tamtego zareklamowanym a rząd syamski nie będzie przymuszał do dopełnienia umowy służbowej, zawartej między poddanym monarchii austryacko-węgierskiej a syamskim do niego w służbę wchodzącym, który ją zawarł bez wiedzy i zezwolenia swojego pana.

Jeżeli Syamczycy, w służbie u poddanego monarchii austryacko-węgierskiej, zostający, wykroczą przeciwko prawom syamskim, albo jeżeli syamscy przestępcy lub zbiegowie ukrywają się u poddanego monarchii austryacko-węgierskiej w Syamie: będą wyszukani i po udowodnieniu ich winy lub usiłowania ucieczki przez urzędnika konsularnego władzom syamskim wydani.

Article VII.

Citizens of the Austro-Hungarian Monarchy shall not be detained against their will in the Kingdom of Siam, unless the Siamese Authorities shall prove to the Imperial and Royal Consular officer, that there are lawful reasons for such detention.

Within the boundaries, fixed by Art. V of this treaty, citizens of the Austro-Hungarian Empire shall be at liberty to travel without hindrance or delays of any kind whatever, provided they have a passport signed by their Consular officer, containing in Siamese characters, their names, profession and identity and countersigned by the competent Siamese authorities.

Should they wish to go beyond the said limit and travel in the interior of the Kingdom of Siam, they shall procure for themselves a passport, which shall be delivered to them on the request of the Consular officer by the Siamese authorities, and such passport shall not be refused in any instance, except with concurrence of the Consular officer.

Artykuł VII.

Poddani monarchii austryacko-węgierskiej nie mogą być przeciwko swojej woli w królestwie syamskiem zatrzymani, wyjąwszy jeżeliby władze syamskie mogły urzędnikowi cesarskiemu i królewskiemu udowodnić że są prawne powody takiego zatrzymania.

Poddanym monarchii austryacko-węgierskiej wolno jest podróżować bez przeszkody i jakiegokolwiek zatrzymania w okręgu, w artykule V niniejszego traktatu ustanowionym, pod warunkiem ażeby mieli passport przez urzędnika konsularnego podpisany a przez właściwą władzę syamską kontrasygnowany, w którym nazwisko, zatrudnienie i rysopis podróżnego powinny być napisane po syamsku.

Gdyby chcieli podróżować po za temi granicami i w głębi królestwa syamskiego, winni zaopatrzyć się w passport wydany na prośbę ich urzędnika konsularnego przez władze syamskie, który nigdy nie będzie odmówiony, chyba za zgodą ich urzędnika konsularnego.

Article VIII.

Citizens of the Austro-Hungarian Monarchy may purchase land and plantations, and may take on lease or let land and plantations, and may hire, buy or build houses within the boundaries specified by Art. V with this exception and limitation only, that the power to purchase lands in the City of Bangkok or within four British statute miles from its walls shall be confined to those who shall have resided in Siam for ten years, or who shall obtain a special license from the Siamese Government.

In order to obtain possession of such property, the citizens of the Austro-Hungarian Monarchy shall in the first place make application through the Consular officer to the

Artykuł VIII.

Poddani monarchii austryacko-węgierskiej mogą na terytoryum w artykule V wyznaczonem kupować grunta i plantacye, tudzież wypuszczać w dzierżawę lub dzierżawić grunta i plantacye, jakoteż najmować, kupować i sprzedawać domy, z tym jedynym wyjątkiem i ograniczeniem, że prawo nabywania posiadłości ziemskiej w mieście Bangkok lub w jego okręgu na odległość czterech mil angielskich od murów miejskich może służyć tylko tym, którzy już lat dziesięć w Syamie mieszkali lub którzy otrzymają osobne pozwolenie od rządu syamskiego.

Chcąc objąć taką posiadłość ziemską, poddani monarchii austryacko-węgierskiej winni wprzód za pośrednictwem urzędnika konsularnego podać prośbę do rządu syam-

Siamese Government, and the Siamese Government shall name an officer who along with the Consular officer (having satisfied themselves of the honest intentions of the applicant) shall adjust and settle upon equitable terms the amount of purchase money, and shall make out and fix the boundaries of the property.

The Siamese Government shall then convey the property to the purchaser, citizen of the Austro-Hungarian Empire and such property shall thereupon be under the protection of the Governor of the district and of the particular local authorities, the said purchaser shall conform in ordinary matters to any just direction to be given to him by them, and he shall be subject to the same taxation as that levied on Siamese subjects.

But if through negligence, the want of capital or other causes, a citizen of the Austro-Hungarian Monarchy shall fail to commence the cultivation or improvement of the lands so acquired within a term of three years, from the date of receiving possession thereof, the Siamese Government shall have the power of resuming the property upon returning to the citizen of the Austro-Hungarian Monarchy the purchase money paid by him for the same.

Citizens of the Austro-Hungarian Empire shall be at liberty to search for and open mines in any part of Siam, and on a proper exposition being furnished, the consular officer in conjunction with the Siamese authorities, shall arrange such suitable conditions and terms, as shall admit of the mines being worked. Citizens of the Austro-Hungarian Empire shall also be permitted to build ships, and engage in and carry on any description of manufacture in Siam (the same not being contrary to law) upon like reasonable conditions and terms arranged between the Consular officer and Siamese authorities.

skiego, a ten wyznaczy urzędnika, który wspólnie z urzędnikiem konsularnym (przekonawszy się, że proszący ma uczciwie zamiary) należytość za grunt podług słuszności poda i ustanowi, tudzież granice gruntu wyznaczy i poprowadzi.

Następnie rząd syamski przeniesie własność na kupującego poddanego monarchii austryacko-węgierskiej, i własność taka będzie odtąd zostawała pod opieką gubernatora dystryktu i właściwych władz miejscowych; kupujący winien zastosować się w sprawach zwyczajnych do wszelkich słusznych poleceń które otrzyma, i będzie podlegał tym samym podatkom co i poddani syamscy.

Ale jeżeli z niedbalstwa, dla braku kapitału lub z innych przyczyn, poddany monarchii austryacko-węgierskiej, w przeciągu trzech lat licząc od dnia objęcia posiadłości, nie zacznie uprawiać lub ulepszać gruntów nabytych, rząd syamski ma prawo odebrać na siebie własność, pod warunkiem że poddanemu monarchii austryacko-węgierskiej zwróci sumę za którą grunt kupił.

Poddani monarchii austryacko-węgierskiej będą mieli nadto prawo poszukiwania wszędzie w Syamie minerałów i otwierania szybów, a jak tylko będą dostarczone należyte dowody, urzędnik konsularny ustanowi wspólnie z władzami syamskiemi stosowne warunki i przepisy, ażeby kopalnia mogła być urządzoną. Podobnież gdy w taki sam sposób pomiędzy urzędnikiem konsularnym a władzami syamskiemi umówione zostaną odnośne warunki i przepisy, poddani monarchii austryacko-węgierskiej mogą także budować okręta, tudzież zakładać w Syamie i utrzymywać w ruchu wszelkiego rodzaju przedsiębiorstwa fabryczne które nie będą ustawom przeciwne.

Article IX.

When a citizen of the Austro-Hungarian Monarchy residing permanently or temporary in the Kingdom of Siam, shall have any subject of complaint or any claim to make against a Siamese, he shall first submit his grievances to his consular officer, who after having examined the affair, shall endeavour to settle it amicably. In the same manner, when a Siamese shall have to complain against a citizen of the said Monarchy, the consular officer shall hear the complaint, and try to make an amicable settlement, but if in such cases this is impossible, the consular officer shall apply to a competent Siamese functionary, and both after having together examined the affair, shall decide thereon according to equity.

Artykuł IX.

Jeżeli poddany monarchii austryacko-węgierskiej, stale lub czasowo w królestwie syamskiem zamieszkały, ma powód wystąpić ze skargą lub jakiemikolwiek roszczeniami przeciwko poddanemu syamskiemu, winien zażalenie swoje przedłożyć najprzód urzędnikowi konsularnemu, ten zaś, zbadawszy sprawę, będzie się starał załatwić ją sposobem zgodnym. Podobnież jeżeli poddany syamski wystąpi ze skargą przeciwko poddanemu monarchii austryacko-węgierskiej, urzędnik konsularny winien ją wysłuchać i usiłować załatwić zgodnym sposobem; jeżeli zaś to będzie w przypadkach takich niemożebnem, urzędnik konsularny uda się do właściwych władz syamskich i sprawa będzie wspólnie zbadana i rozstrzygnięta podług słuszności.

Article X.

If a crime or an offence be committed in Siam and the offender be a citizen of the Austro-Hungarian Monarchy, he shall be punished by the consular officer in conformity to the laws of his country or be sent to his country for punishment. If the offender be a Siamese, he shall be punished by the Siamese authorities according to the laws of the country.

Artykuł X.

Jeżeli w Syamie będzie popełniona zbrodnia lub przestępstwo, a sprawca jest poddanym monarchii austryacko-węgierskiej, ukarze go urzędnik konsularny podług praw swojego kraju lub odeśle go dla ukarania do ojczyzny. Jeżeli sprawca jest poddanym syamskim, będzie ukarany przez władze syamskie podług praw krajowych.

Article XI.

Schould any act of Piracy be committed on vessels of the Austro-Hungarian Monarchy on the coast or in the vicinity of the Kingdom of Siam, the authorities of the nearest place, on being informed of the same, shall afford every assistence in the capture of the Pirates, and recovery of the stolen property, which shall be delivered to the consular officer for restoration to the owners. The same course shall be followed by the Siamese authorities in all acts of pillage and robbery comitted on the property of citizens of the Austro-Hungarian Empire on shore. The Siamese Government shall not be held responsible for stolen property, belonging to citizens of the said Empire, when it is proved, that every means in their power have been used

Artykuł XI.

Jeżeli na okrętach monarchii austryacko-węgierskiej, u wybrzeża lub w pobliżu królestwa syamskiego będzie popełniony rozbój morski, władze najbliższego miejsca, jak tylko o tem powezmą wiadomość, uczynią wszystko co potrzeba dla schwytania rozbójników morskich i dla odzyskania rzeczy zrabowanych, które następnie będą wydane urzędnikowi konsularnemu a ten zwróci je właścicielom. Podobnież postąpią władze syamskie, jeżeli na lądzie zrabowaną będzie własność poddanych monarchii austryacko-węgierskiej. Rząd syamski nie będzie jednak odpowiedzialnym za własność, poddanym rzeczonej monarchii skradzioną, jeżeli udowodni, że dla jej odzyskania użył wszelkich

for its recovery, and the same conditions shall apply equally to Siamese subjects and property under the control of the Government of His Imperial and Royal Apostolic Majesty.

środków jakie były w jego mocy; ta sama zasada będzie zachowywana także względem poddanych syamskich zostających pod opieką rządu Jego ces. i król. Apostolskiej Mości i ich własności.

Article XII.

On the Imperial and Royal Consular officer sending a written application to the Siamese authorities, he shall receive from them every aid and support in detecting and arresting sailors or other citizens of the Austro-Hungarian Empire or any individuals under the protection of the Imperial and Royal flag. On the requisition of the Imperial and Royal Consular officer he shall also receive from the Siamese Authorities every aid and assistance and such a force as may be necessary to enable him to give due effect to his authority over, the citizens of the Austro-Hungarian Monarchy and to enforce discipline among shipping of the Austro-Hungarian Monarchy in Siam. In like manner should a Siamese guilty of desertion or any other crime, take refuge in the house of a citizen of the Austro-Hungarian Empire, or on board a vessel of this Empire the local authorities shall address themselves to the Imperial and Royal Consular officer and he shall on proof of the culpability of the accused, immediately authorize his arrest. All concealment and connivance shall be carefully avoided by both parties.

Artykuł XII.

Władze syamskie winny udzielić cesarskiemu i królewskiemu urzędnikowi konsularnemu, gdy tego pisemnie zażąda, wszelką pomoc i posiłki do wyszukania i uwięzienia majtków lub innych poddanych monarchii austryacko-węgierskiej, albo w ogóle osób, które zostają pod opieką chorągwi cesarskiej i królewskiej. Podobnież cesarski i królewski urzędnik konsularny, otrzyma od władz syamskich, jeżli tego zażąda, potrzebną pomoc i odpowiednią ilość wojska, aby mógł sprawować skutecznie władzę swoję nad poddanymi monarchii austryacko-węgierskiej i utrzymywać w karności marynarkę austryacko-węgierską w Syamie. Tak samo jeżeli poddany syamski obwiniony o zbiegostwo lub inną zbrodnię, schroni się do domu poddanego monarchii austryacko-węgierskiej lub na pokład okrętu tegoż państwa, władze miejscowe udadzą się do cesarskiego i królewskiego urzędnika konsularnego, a ten, gdy karygodność obwinionego zostanie udowodniona, zezwoli natychmiast na jego aresztowanie. Obie strony będą najstaranniej unikały wszelkiego przechowywania lub dopomagania.

Article XIII.

Should a citizen of the Austro-Hungarian Monarchy, engaged in business in the Kingdom of Siam, become bankrupt, the Imperial and Royal Consular officer shall take possessoin of all his goods, in order that the same may be distributed rateably amongst his creditors; and the Consular officer shall

Artykuł XIII.

Jeżeli poddany monarchii Austryacko-węgierskiej, trudniący się przemysłem w królestwie syamskiem, nie będzie mógł wypłacać długów, cesarski i królewski urzędnik konsularny obejmie w posiadanie cały jego majątek, ażeby go rozdzielić pro rata pomiędzy wierzycieli, a jeżeli rzeczony bankrut posiada

neglect no means, to seize on behalf of creditors all the goods the said bankrupt may possess in other countries, and the Consular officer shall have the aid of the Siamese authorities for this purpose. And in like manner the Siamese authorities shall adjudicate and administer the efforts of Siamese subjects, who may become bankrupt, in their commercial transactions with citizens of the Austro-Hungarian Empire.

majątek i w innych krajach, użyte będą wszelkie możliwe środki ażeby i ten majątek ściągnąć na rzecz wierzycieli. W tym celu władze syamskie udzielą konsulowi wszelką pomoc. W podobny sposób, jeżeli poddani syamscy nie będą mogli uczynić zadość swoim zobowiązaniom handlowym względem poddanych monarchii austryacko-węgierskiej, władze syamskie majątek ich zajmą i rozdzielą.

Article XIV.

Should a Siamese subject refuse or evade the payment of a debt to a citizen of the Austro-Hungarian Monarchy, the Siamese authorities shall afford the creditor every aid and facility, to recover all that is due to him. In like manner the Imperial and Royal Consular officer shall give every assistance to Siamese subjects, to recover debts which may be due to them by citizens of the said Monarchy.

Artykuł XIV.

Gdyby poddany syamski odmawiał poddanemu monarchii austryacko-węgierskiej zapłacenia długu lub usiłował się wywinąć, władze syamskie winny udzielić wierzycielowi wszelką pomoc i ułatwienia aby mógł własność odzyskać. Podobnież cesarski i królewski urzędnik konsularny winien udzielić wszelką pomoc poddanym syamskim do odzyskania wierzytelności od poddanych rzeczonej monarchii.

Article XV.

In case of the decease of one of their respective subjects in the dominion of the one or the other of the high Contracting Parties, his property shall be delivered unto the executor of his will, or if none have been appointed, unto the family of the deceased or unto his partners in business. If the defunct possesses neither a family nor partners in business, his property shall in the dominions of both the High Contracting Powers be placed, as far the laws of the land permit it, under the charge and control of the respective Consular officers, in order that these may deal with it in the customary manner according to the laws and usages of their Countries.

Artykuł XV.

Jeżeli poddany jednej ze stron, traktat zawierających, umrze na terytoryum drugiej strony, spadek jego będzie wydany wykonawcy jego ostatniej woli, lub, gdyby go nie było, rodzinie albo spólnikom zmarłego. Jeżeli zmarły nie miał ani rodziny ani spólników, spadek jego w państwach obu wysokich mocarstw, traktat zawierających, będzie oddany, o ile ustawy krajowe na to pozwalają, odnośnym urzędnikom konsularnym w zachowanie a ci postąpią z nim w sposób zwykły, podług ustaw i zwyczajów swojego kraju.

Article XVI.

The Imperial and Royal ships of war shall be at liberty to enter the river and an-

Artykuł XVI.

Cesarskie i królewskiee okręty wojenne mogą pływać po rzece i pod Paknam zarzucać

chor at Paknam, but they must inform the Siamese authorities of their intention of going up to Bangkok and have an understanding with the said authorities concerning the place where they are to anchor.

Article XVII.

Should a vessel belonging to the Austro-Hungarian Monarchy in distress enter into a Siamese Port, the local authorities shall give every possible assistance for her being repaired and revictualed, so that she may be enabled to continue her voyage. Should a vessel, belonging to the said Monarchy, be wrecked on the coast of the Kingdom of Siam, the Siamese authorities of the nearest place, being informed thereof, shall immediately give every possible assistance to the crew, shall supply their wants, and take all measures necessary for the salvage and protection of the vessel and cargo, and shall afterwards inform the Imperial and Royal Consular officer of what has been done by the said authrorities, in order that the Consul together with the competent Siamese authorities may take steps for sending the crew to their Homes and for preserving and disposing of the wrek and the cargo and adjusting any legal claims thereon.

Article XVIII.

By paying the duties of importation and exportation as after mentioned vessels belonging to the Austro-Hungarian Empire and their cargoes shall be free in Seamese Ports of all taxes of tonnage, Pilotage, Anchorage and of any other tax whatever either on their arrival or on their departure. Such vessels shall enjoy all privileges and immunities which are or shall be granted to Gunks and to Siamese vessels themselves, as well as to the vessels of the most favoured nations.

Article XIX.

The duties to be levied on merchandize imported by vessels of the Austro-Hungarian

kotwicę; ale jeżeli chcą udać się do Bangkok, winny zawiadomić o tem władze syamskie, i porozumieć się z niemi o miejsce do zarzucenia kotwicy.

Artykuł XVII.

Jeżeli okręt należący do monarchii austryacko węgierskiej zawinie do portu syamskiego w niebezpieczeństwie, władze miejscowe winny udzielić mu wszelką możliwą pomoc do naprawienia okrętu i nabrania świeżych zapasów, ażeby mógł puścić się w dalszą podróż. Jeżeli okręt należący do rzeczonej monarchii rozbije się u wybrzeży syamskich, władze syamskie najbliższego miejsca, dowiedziawszy się o tem, winny natychmiast udzielić załodze wszelką możliwą pomoc, zaradzić jej potrzebom i użyć wszelkich środków potrzebnych do uratowania i zabezpieczenia okrętu tudzież ładunku a następnie winny zawiadomić cesarskiego i królewskiego urzędnika konsularnego o tem co uczyniły, który, wspólnie z właściwą władzą syamską, winien poczynić potrzebne kroki, ażeby można było załogę odesłać do domu, szczątki okrętu i ładunek ocalić i nim rozporządzić, tudzież zaspokoić wszelkie prawne roszczenia na nim ciążące.

Artykuł XVIII.

Okręty należące do monarchii austryacko-węgierskiej, tak zawijające do portów syamskich, jakoteż ztamtąd odpływające, równie jak ich ładunki, jeżeli cła przywozowe i wywozowe, poniżej wymienione, są od nich opłacone, będą wolne od opłaty beczkowego, przewoźnego i kotwicowego, i od wszelkich innych opłat jakiegokolwiek rodzaju. Okrętom takim będą służyły wszelkie przywileje i wolności które teraz służą lub w przyszłości służyć będą własnym statkom syamskim tudzież okrętom narodów najbardziej uwzględnianych.

Artykuł XIX.

Cło od towarów, przywiezionych na okrętach monarchii austryacko-węgierskiej do

Monarchy into the Kingdom of Siam, shall not exceed three percent on their value. They shall be paid in kind or in money at the choice of the Importers. If the Importer cannot agree with the Siamese officer as to the value of the imported merchandize, a reference shall be made to the Imperial and Royal Consular officer and a competent Siamese functionary, who after having each called in for consultation one or two merchants as advisers, if they shall think it necessary, shall settle the difference according to justice.

After the payment of the said import duty of three per cent the merchandize may be sold by wholesale or retail, fre of any other tax or charge whatever. Should merchandize be landed and not sold, and be again shipped for exportation, the whole of the duties paid on them shall be reimbursed. No duty shall be levied on any cargo not sold. And no further duty, tax or charge shall be imposed or levied on such imported merchandize, when it has passed into the hands of Siamese purchasers.

królestwa syamskiego, nie powinno przewyższać trzy procent od wartości. Może być zapłacone podług woli przywożącego albo w naturze albo w gotowiźnie. Jeżeli przywożący nie może zgodzić się z urzędnikami syamskiemi co do wartości przywiezionego towaru, trzeba odwołać się do cesarskiego i królewskiego urzędnika konsularnego i właściwego urzędnika syamskiego, którzy, w razie potrzeby poradziwszy się jednego lub dwóch kupców jako znawców, rozstrzygną sprawę podług słuszności.

Po opłacie rzeczonego cła przywozowego w kwocie trzy od sta, towar może być sprzedawany hurtem lub częściowo, i nie ulega żadnym innym opłatom ani ciężarom. Jeżeli towary mają być wysadzone na ląd, lecz sprzedawane nie będą, i zostaną na powrót włożone na okręt i wywiezione, cło od nich opłacone, będzie w całości zwrócone. W ogóle cło nie będzie nigdy pobierane od ładunków nie sprzedanych. Na towary przywiezione, gdy już przejdą w ręce kupców syamskich, nie będą nakładane żadne inne cła, podatki i opłaty, ani też od nich pobierane.

Article XX.

The duties to be levied on Siamese produce, either before or at the time of shipment, shall be according to Tariff, annexed to the present Treaty. Every article of produce subject by the Tariff to duties of exportation, shall be free of any duty of transit, or any other duty in any part of the Siamese Kingdom, and all Siamese Produce which shall have been already taxed either for transit or for any other cause, shall be no more taxed either under the Tariff hereto annexed, or in any way whatever before or at the time of the shipment.

If there be any article not included in the said tariff, which is now or may be hereafter the produce of Siam, and which is not subjected to a duty or governmental charge of any kind, the Siamese Government shall

Artykuł XX.

Cło od płodów syamskich, pobiera się przed włożeniem na okręt lub jednocześnie i będzie obliczane podług taryfy do niniejszego traktatu dołączonej. Każdy artykuł podlegający cłu wywozowemu podług niniejszej taryfy będzie wolny w całem królestwie syamskiem od wszelkich opłat przewozowych i tym podobnych, jak równie wszelkie te płody syamskie, od których cło przewozowe lub inny podatek już opłacono, nie będą podlegały przy włożeniu na okręt podatkowi załączoną taryfą przepisanemu, ani żadnemu innemu.

Na artykuły w Syamie produkowane, lub w przyszłości produkować się mające, w rzeczonej taryfie nie wymienione, i niepodlegające ani cłu ani żadnemu innemu podatkowi rządowemu, rząd syamski ma prawo

have the right to levy a single tax or duty on such article, provided always that such a tax or duty be moderate and reasonable.

The right of the Siamese Government is recognized for making such arrangements respecting the importation and sale in Siam of deleterious and dangerous articles as may be necessary for the protection of the public health and safety.

Article XXI.

On paying the duties above mentioned, which are not to be augmented in future, the citizens of the Austro-Hungarian Monarchy shall be at liberty to import into the Kingdom of Siam from the Austro-Hungarian Empire and foreign parts, and likewise to export for all destinations all goods, which on the day of the signing of the present treaty are not the subject of a formal prohibition or a special monopoly.

Article XXII.

Goods, whose importation and sale in Siam are at present subject to certain restrictions, are:

1. Guns, bullets, gun-powder, ammunition and other implements of war, which, according to Tariff Sect. IV, can only be sold to the Siamese authorities or with their permission, and if such permission is not given, must be reexported.

2. Opium, which can be imported free of duty, but can only be sold to the opium farmer or his agents.

In the event of no arrangement being effected with them for the sale of the opium, it shall be reexported and no import or duty shall be levied thereon.

Any infringement of this regulation shall subject the opium to seizure and confiscation.

Respecting the import and sale of fermented and destilled liquors, the citizens of the Austro-Hungarian Monarchy shall enjoy the same privileges and be subject to no other

nałożyć prosty podatek lub cło, które jednak winno być umiarkowane i słuszne.

Co się tyczy przywozu do Syamu i sprzedaży artykułów eksplodujących i niebezpiecznych, rządowi syamskiemu przyznaje się prawo wydania rozporządzeń jakie uzna za potrzebne pod względem zdrowia i bezpieczeństwa publicznego.

Artykuł XXI.

Za opłatą ceł wyżej rzeczonych, które w przyszłości nie mogą być podwyższone, poddanym monarchii austryacko-węgierskiej wolno będzie przywozić z portów austryacko-węgierskich i zagranicznych do królestwa syamskiego, jakoteż dokąd zechcą wywozić wszelkie towary, które w dniu podpisania niniejszego traktatu nie są formalnie zakazane lub nie stanowią szczególnego monopolu.

Artykuł XXII.

Towary, których przywóz i sprzedaż podlega teraz w Syamie pewnym ograniczeniom, są następujące:

1. Działa, kule działowe, proch, amunicya i inne artykuły wojenne, które podług oddziału IV załączonej taryfy mogą być sprzedawane tylko władzom syamskim, albo tylko za ich pozwoleniem, a jeżeli pozwolenie dane nie będzie, powinny być napowrót wywiezione.

2. Opium, którego przywóz jest wprawdzie wolny od cła, ale które może być sprzedawane tylko dzierżawcy tego artykułu lub jego ajentom.

Jeżeli sprzedaż nie przyjdzie do skutku, opium napowrót wywiezione być winno, w którym to razie ani cło ani podatek pobierany nie będzie.

Wykroczenie przeciwko temu rozporządzeniu pociąga za sobą zajęcie lub konfiskatę opium.

Co się tyczy przywozu i sprzedaży napojów podlegających fermentacyi i destylowanych, poddani monarchii austryacko-węgierskiej będą doznawali tych samych przy-

restrictions than those, agreed upon with regard to french subjects in the convention of August 7th 1867.

The Siamese Government reserves tho itself moreover the right of prohibiting the exportation of rice, fish and salt whenever it shall find reason to apprehend a dearth in the country. But such prohibition, which must be published one month before being enforced, shall not interfere with the fulfilment of contracts made bona fide before its publication; the merchants of the Austro-Hungarian Monarchy shall however inform the Siamese authorities of any bargains, they have concluded previously to the prohibition. It shall also be permitted that ships, which have arrived in Siam at the time of the publication of said prohibition, or are on their way to Siam from Chinese ports or from Singapore, if they had left these ports before the prohibition to export could be known there, may be laden with rice, fish and salt for exportation. Specie, bullion, provisions and personal effects may be imported and exported free of duty. Should the Siamese Government hereafter reduce the duties on goods imported or exported in Siamese or other bottoms, vessels belonging to the Austro-Hungarian Monarchy, which import or export similar produce, shall immediately participate in the benefits accruing from such a reduction.

wilejów co poddani francuscy na mocy konwencyi z dnia 7 sierpnia 1867 i będą tylko podlegali tym samym co oni ograniczeniom.

Rząd syamski zastrzega sobie nadto prawo zakazać wywóz ryżu, ryb i soli, jeżeli by jego zdaniem zagrażał krajowi niedostatek tych artykułów; jednakże zakaz taki, który na miesiąc przed wejściem w moc obowiązującą, ogłoszony być winien, nie będzie wywierał żadnego wpływu na dotrzymanie umów zawartych w dobrej wierze przed jego ogłoszeniem; kupcy monarchii austryacko-węgierskiej winni zawiadomić władze syamskie o każdem kupnie umówionem przed wydaniem zakazu. Okręty, które podczas ogłoszenia zakazu były już w Syamie lub które z portów chińskich albo z Singapore płyną do Syamu a porty tamtejsze opuściły pierwej, nim zakaz wywozu mógł tam być wiadomym, mogą być naładowane ryżem, rybami i solą i takowe wywieźć. Pieniądze w gotowiźnie, złoto i srebro nie przerobione na pieniądze, prowianty i rzeczy podróżnych mogą być przywożone i wywożone bez opłaty cła. Jeżeli w przyszłości rząd syamski zniży cło od jakichkolwiek towarów, wywożonych lub przywożonych na okrętach syamskich lub innych, zniżenie będzie natychmiast przyznane również takimże płodom przywożonym lub wywożonym na okrętach monarchii austryacko-węgierskiej.

Article XXIII.

The Imperial and Royal Consular officer shall see that merchants and shipmasters of the Austro-Hungarian Monarchy conform themselves to the regulations annexed to the present treaty and the Siamese authorities shall aid them to that end. All fines levied for infractions of the present treaty shall belong to the Siamese Government.

Artykuł XXIII.

Cesarscy i królewscy urzędnicy konsularni winni dawać baczność, aby kupcy i marynarze austryacko-węgierscy stosowali się do przepisów przydanych do niniejszego traktatu a władze syamskie powinny ich wspierać w tej mierze. Wszelkie kary pieniężne ściągnięte za wykroczenia przeciwko niniejszemu traktatowi dostają się rządowi syamskiemu.

Article XXIV.

The Government and the citizens of the Austro-Hungarian Monarchy shall be allowed free and equal participation in any privileges that may have been, or may hereafter be granted by the Siamese Government to the Government, Citizens or Subjects of any other nation.

Artykuł XXIV.

Rządowi i poddanym monarchii austryacko-węgierskiej przyzwala się wolny i równy udział we wszystkich przywilejach, które rząd syamski nadał lub w przyszłości nada rządowi, obywatelom lub poddanym któregokolwiek innego narodu.

Article XXV.

After the lapse of twelve years from the date of the ratification of this treaty, upon the desire of either of the High Contracting Powers and on twelve months notice thereof, this treaty, together with the tariff and regulations hereunto annexed, and those that may hereafter be introduced, shall be subject to revision by Commissioners to be appointed on both sides for the purpose, with power to make such alterations, additions and amendments, as experience may prove to be desirable.

Artykuł XV.

Po upływie lat dwunastu, licząc od dnia ratyfikacyi niniejszego traktatu, traktat ten, tudzież dołączone poniżej przepisy i taryfa jakoteż przepisy które później jeszcze wydane być mogą, będą na żądanie jednej z wysokich stron traktat zawierających, zrewidowane. Rewizya nastąpi na dwanaście miesięcy po oznajmieniu tego żądania i będzie zrobiona przez komisarzy, których obie strony zamianują upoważniając ich do poczynienia wszelkich zmian, dodatków i ulepszeń, które doświadczenie wskaże jako pożądane.

Article XXVI.

Should any question or controversy arise between the High Contracting Powers which is not settled by amicable diplomatic intercourse or correspondence, it is hereby agreed that the settlement of such question or controversy shall be referred to the arbitration of a friendly neutral power to be chosen by common accord and that the result of such arbitration shall be accepted by the High Contracting Parties as a final decision.

Artykuł XXVI.

Postanawia się niniejszem, że gdyby pomiędzy wysokiemi stronami traktat zawierającemi powstał spór albo nieporozumienie nie dające się załatwić na drodze przyjacielskich stosunków dyplomatycznych lub korespondencyi, spór taki lub nieporozumienie będzie oddane pod sąd rozjemczy zaprzyjaźnionego, neutralnego mocarstwa, wspólnie wybrać się mającego, którego orzeczenie wysokie mocarstwa traktat zawierające, uważać będą za stanowcze.

Article XXVII.

The present treaty is executed in fourfold copies in the German, the Siamese and the English languages. All these versions have one and the same meaning and intention, but the English text shall be looked upon as the ori-

Artykuł XXVII.

Traktat niniejszy jest spisany w czterech egzemplarzach po niemiecku, po syamsku i po angielsku. Wszystkie te teksty są tej samej treści i mają to samo znaczenie, tekst jednak angielski będzie uważany za

ginal text of the treaty, to that if any different interpretation of the German and Siamese versions should ever occur, the English text shall determine the sense.

The treaty shall take effect immediately, and its ratifications shall be exchanged at Bangkok within eighteen months from the present date.

In wittness whereof the above-named Plenipotentiaries have signed and sealed the present Treaty.

Bangkok on the seventeenth day of May in the year one thousand eight hundred and sixty nime of the Christian era, corresponding to the 7.th day of the waxing moon of 7.th month year of the Small Dragon, first of the Decade, Siamese civil era 1231.

Baron Anthony Petz,
Rear Admiral.

Krom Hluang Wongsadhiraj Sanid.

Chow Phya Bhudharabhay,
Minister of the northern provinces.

Chow Phya Surawongse Way Waddhne,
Prime Minister and Minister of War.

Chow Phya Bhanuwongse, Maha Kosa dhipate,
Minister for Foreign Affairs.

Phaya Chareun Rajamitri.
International Judge.

pierwopis, w ten sposób, że gdyby w jakiejkolwiek mierze tekst niemiecki albo syamski odmiennie były tłumaczone, rozstrzygać będzie tekst angielski.

Traktat wejdzie natychmiast w moc obowiązującą, ratyfikacye zaś będą wymienione w Bangkok, w przeciągu ośmnastu miesięcy licząc od dnia dzisiejszego.

W dowód czego pełnomocnicy na wstępie wymienieni podpisali traktat niniejszy i wycisnęli na nim swoje pieczęcie.

Działo się w Bangkok dnia (siedmnastego) 17 maja roku tysiąc ośmset sześćdziesiątego dziewiątego ery chrześciańskiej, to jest siódmego dnia powiększania się księżyca w siódmym miesiącu roku małego smoka, pierwszej dekady, czyli w roku 1231 ery cywilnej syamskiej.

Podpisano:

Baron Petz,
Kontradmirał.

Krom Hluang Wongsadhiraj Sanid.

Chow Phya Bhudharabhay,
minister północnych prowincyi.

Chow Phya Surawongse Way Waddhne,
prezes ministrów i minister wojny.

Chow Phya Bhanuwongse, Maha Kosa dhipate,
minister spraw zewnętrznych.

Phaya Chareun Rajamitri,
sędzia spraw międzynarodowych.

General Regulations

under which the trade of the Austro-Hungarian Empire is to be conducted in Siam.

Reg. 1.

The master of every Ship of the Austro-Hungarian Monarchy coming to Bangkok to trade, must, either before or after entering the river, as may be found convenient, report the arrival of his vessel at the Custom House at Paknam together with the number of his Crew and Guns, and the Port from whence he comes. Upon anchoring his vessel at Paknam, he will deliver into the Custody of the custom house Officers all his Guns and Ammunition, and a Custom house officer will then be appointed to the vessel and will proceed in her to Bangkok.

Reg. 2.

A vessel passing Paknam without discharging her Guns and Ammunition as directed in the foregoing regulation will be sent back to Paknam to comply with its provisions, and will be liable to a fine not exceeding eight hundred Tikals for having so disobeyed. After delivery of her Guns and Ammunition she will be permitted to return to Bangkok to trade.

Reg. 3.

When a vessel of the Austro-Hungarian Monarchy shall have cast anchor at Bangkok, the master unless a Holyday should intervene, will within four and twenty hours after arrival, proceed to the Imperial and Royal Consulate and there deposit his ships papers, bills

Przepisy ogólne,

tyczące się handlu monarchii austryacko-węgierskiej w Syamie.

§. 1.

Kapitan każdego okrętu monarchii austryacko-węgierskiej, w celach handlowych do Bangkok przybywającego, winien zawiadomić urząd cłowy w Paknam o przybyciu swojego okrętu, a to albo przed albo też po wypłynięciu do rzeki i zarazem wymienić ilość załogi, dział z sobą przywiezionych, strzelb, tudzież oznajmić z którego portu przybywa. Jak tylko okręt jego zarzuci kotwicę w Paknam, winien oddać urzędnikom cłowym w zachowanie wszystkie swoje działa, strzelby i amunicyą, poczem będzie wydelegowany urzędnik cłowy, który uda się z okrętem do Bangkok.

§. 2.

Każdy okręt, który płynąc koło Paknam nie wysadzi tamże na ląd swoich dział, strzelb i amunicyi, jak to powyżej jest rozporządzone, będzie odesłany do Paknam, aby przepisowi temu zadosyć uczynił, a oprócz tego ulegnie karze pieniężnej za nieposłuszeństwo, wynoszącej do ośmset tikalów. Po oddaniu dział, strzelb i amunicyi wolno mu będzie powrócić do Bangkok dla prowadzenia handlu.

§. 3.

Jak tylko okręt monarchii austryacko-węgierskiej zarzuci w Bangkok kotwicę, kapitan jego winien udać się w ciągu dwudziestu czterech godzin, po przybyciu, jeżeli w tym czasie nie przypada święto, do cesarskiego i królewskiego konsulatu, i oddać tam

of lading etc., together with a true manifest of his import cargo and upon the Consular officer reporting these particulars to the custom house, permission to break bulk will at once be given by the latter.

For neglecting so to report his arrival or for presenting a false manifest, the master will subject himself in each instance to a penalty not exceeding four hundred Ticals; but he will be allowed to correct within twenty four hours after delivery of it, to the consular officer any mistake he may discover in his manifest without incurring any penalty.

papiery okrętowe, listy frachtowe itd. tudzież dokładny wykaz przywiezionych towarów; urzędnik konsularny winien zawiadomić o tych wszystkich szczegółach urząd cłowy, który natychmiast wyda pozwolenie wyładowania towarów.

Jeżeli kapitan zaniedba donieść w taki sposób o swojem przybyciu, albo jeżeli złoży fałszywą deklaracyą, ulegnie w obu przypadkach karze pieniężnej do czterystu tikalów; jeżeli zaś omyli się w deklaracyi, wolno mu sprostować omyłkę w ciągu 24 godzin od podania deklaracyi do urzędnika konsularnego i za to nie będzie karany.

Reg. 4.

A vessel of the Austro-Hungarian Empire breaking bulk and commencing to discharge before due permission shall be obtained, or smuggling either when in the river or outside the bar, shall be subject to a penalty not exceeding eight hundred Ticals and confiscation of the goods so smuggled or discharged.

§. 4.

Okręt monarchii austryacko-węgierskiej który zacznie wykładać na ląd towary nim do tego otrzyma pozwolenie, lub który je przemyca czy to na rzece, czy też po za barierą, ulegnie karze pieniężnej do ośmset tikalów a towar w ten sposób przemycony lub wyładowany, będzie skonfiskowany.

Reg. 5.

As soon as a vessel of the Austro-Hungarian Monarchy shall have discharged her cargo and completed her outward lading, paid all her duties, and delivered a true manifest of her outward cargo to the Imperial and Royal Consular officer, a Siamese port clearance shall be granted her on application from the Consular officer who in the absence of any legal impediment to her departure, will then return to the master his ships papers, and allow the vessel to leave.

A custom house officer will accompany the vessel to Paknam, and on arriving there she will be inspected by the custom house officers of that station, and will receive from them the Guns and Ammunition previously delivered into their charge.

§. 5.

Jak tylko okręt monarchii austryacko-węgierskiej towary swoje na ląd wysadzi i nowe zabierze, wszystkie podatki opłaci a urzędnikowi konsularnemu poda dokładny wykaz towarów które wywozi, będzie kapitanowi wydany na żądanie urzędnika konsularnego syamski akt wywozu, a wtedy urzędnik konsularny, jeżeli żadna inna przeszkoda nie wstrzymuje odpłynięcia okrętu, zwróci kapitanowi papiery okrętowe i pozwoli mu odpłynąć.

Urzędnik cłowy odprowadzi okręt do Paknam; urzędnicy cłowi tej stacyi zrewidują okręt, poczem będą mu zwrócone działa, strzelby i amunicya, za przybyciem oddane w zachowanie.

Reg. 6.

All custom-house officers shall carry a Badge, by which they can be distinguished, when octing officially and only two custom house afficers shall be allowed on board a vessel of the Austro-Hungarian Monarchy at one time, unless a Greater number should be required, to effect the seizure of smuggled goods.

Freiherr von **Petz** m. p.
Contre-Admiral.

§. 6.

Wszyscy urzędnicy cłowi będą nosili znaki aby mogli być poznani gdy urząd swój sprawują, zawsze zaś tylko dwóch urzędników cłowych może wejść na pokład okrętu monarchii austryacko węgierskiej chyba że potrzeba ich więcej dla zajęcia towaru przemyconego.

Podpisano: Baron **Petz**, kontreadmirał.

Podpisano: **Krom Hluang Wongsadhiraj Sanid**.

Podpisano: **Chow Phya Bhudharabhay**, minister północnych prowincyi.

Podpisano: **Chow Phya Surawongse Way Wadhne**, prezes ministrów i minister wojny.

Podpisano: **Chow Phya Bhanuwongse, Maha Kosadhipate**, minister spraw zewnętrznych.

Podpisano: **Phaya Chareum Rajamitri**, sędzia spraw międzynarodowych.

Tariff

of Export and Inland Duties to be levied on articles of Trade.

Section I.

The undermentioned articles shall be entirely free from Inland or other Taxes on Production or Transit, and shall pay Export-Duty as follows:

Taryfa

ceł wywozowych i wewnętrznych pobierać się mających od artykułów handlowych.

Część I.

Artykuły poniżej wymienione będą całkiem wolne od ceł wewnętrznych i innych opłat na produkcyą lub przewóz nałożonych, i podlegają tylko następującemu cłu wywozowemu:

		Ticals	Salungs	Fuangs	per			Tikale	Salungi	Fuangi	od
1	Yvory	10	—	—	Picul	1	Kość słoniowa	10	—	—	Pikula
2	Gamboge	6	—	—	—	2	Gumiguta	6	—	—	—
3	Rhinozeros Horns . .	50	—	—	—	3	Rogi nosorożców . . .	50	—	—	—
4	Gardamums best . . .	14	—	—	—	4	Kardamom, najlepsze .	14	—	—	—
5	„ bastard . .	6	—	—	—	5	„ nieprawdziwe	6	—	—	—
6	Dried Mussles	1	—	—	—	6	Muszle suche	1	—	—	—
7	Pelicans quills	2	2	—	—	7	Pióra pelikanów . . .	2	2	—	—
8	Betel Nut dried . . .	1	—	—	—	8	Ziarnka betelu, suche .	1	—	—	—
9	Krachi wood	—	2	—	—	9	Drzewo Krachi . . .	—	2	—	—
10	Sharks Fins white . .	6	—	—	—	10	Pletwy haja, białe . .	6	—	—	—
11	„ black	3	—	—	—	11	„ „ czarne . .	3	—	—	—
12	Lukkrabau Seed . . .	—	2	—	—	12	Nasienie lukraban . .	—	2	—	—
13	Peacocks Tails	10	—	—	100	13	Ogony pawie	10	—	—	100
14	Buffallo and Cowbones .	3 Huns per Picul				14	Kości bawole i krowie .	3 Huny od pikulu			
15	Rhinoceros hides . . .	—	2	—	—	15	Skóry z nosorożca . .	—	2	—	—
16	Hide cuttings	—	1	—	—	16	Odcinki skór	—	1	—	—
17	Turtle shells	1	—	—	—	17	Skorupy szyldkretów .	1	—	—	—
18	Soft Turt shells . . .	1	—	—	—	18	„ „ miękie	1	—	—	—
19	Bêche de Mer	3	—	—	—	19	Bêche de Mer	3	—	—	—
20	Fish maws	3	—	—	—	20	Żołądki rybie	3	—	—	—
21	Birds nests uncleaned .	20 per Cent				21	Gniazda ptaków nieoczyszczone	20 od sta			

		Ticals	Salungs	Fuangs	per			Tikale	Salungi	Fuangi	od
22	Kingfischers feathers . .	6	—	—	100	22	Pióra kingfischera .	6	—	—	100
23	Cutch	—	2	—	Picul	23	Cutsch	—	2	—	Pikula
24	BeychéSeed(Nux vomica)	—	2	—	—	24	Nasiona Beyche . . .	—	2	—	—
25	Pungtarai seed . . .	—	2	—	—	25	Nasiona Pungtarai . .	—	2	—	—
26	Gum Benjamin	4	—	—	—	26	Guma benzoe . . .	4	—	—	—
27	Angrai Bark	—	2	—	—	27	Kora Angrai	—	2	—	—
28	Agilla wood	2	—	—	—	28	Drzewo Agilla — . . .	2	—	—	—
29	Ray skins	3	—	—	—	29	Skóry rajów	3	—	—	—
30	Old deers horns . . .	—	1	—	—	30	Rogi jeleni starych . .	—	1	—	—
31	Soft or young do . . .	10 percent				31	„ „ młodych .	10 od sta			
32	Deer hides, fine . . .	8	—	—	100	32	Skóry jelenie, przednie	8	—	—	100
33	„ common	3	—	—	—	33	„ „ poślednie	3	—	—	—
34	„ sinews	4	—	—	Picul	34	Ścięgna jelenie . . .	4	—	—	Pikula
35	Buffalo and Cow hides .	1	—	—	—	35	Skóry bawole i krowie .	1	—	—	—
36	Elephantsbones . . .	1	—	—	—	36	Kości słonia	1	—	—	—
37	Tiger bones	5	—	—	—	37	„ tygrysa	5	—	—	—
38	Buffalo horns	—	1	—	—	38	Rogi bawole	—	1	—	—
39	Elephant hides . . .	—	1	—	—	39	Skóry słoniowe . . .	—	1	—	—
40	Tiger skins	—	1	—	Skins	40	„ tygrysie . . .	—	1	—	Skins
41	Armadillo skins	4	—	—	Picul	41	„ armadyla . . .	4	—	—	Pikula
42	Sticklack	1	1	—	—	42	Lak w laskach	1	1	—	—
43	Hemp	1	2	—	—	43	Konopie	1	2	—	—
44	Dried fish Plahoug . .	1	2	—	—	44	Ryby suszone (Plahong)	1	2	—	—
45	„ „ Plasalit . .	1	—	—	—	45	„ „ Plasavit .	1	—	—	—
46	Sapan wood	—	2	1	—	46	Drzewo sapanowe . .	—	2	1	—
47	Salt meat	2	—	—	—	47	Mięso solone	2	—	—	—
48	Mangroveback	—	1	—	—	48	Mangroveback	—	1	—	—
49	Rosewood	—	2	—	—	49	Drzewo różane . . .	—	2	—	—
50	Ebony	1	1	—	—	50	„ hebanowe . .	1	1	—	—
51	Rice	4	—	—	Koyan	51	Ryż	4	—	—	Koyan
52	Paddy	2	—	—	—	52	„ w łuskach . . .	2	—	—	—

Section II.

The undermentioned Articles being subject to the Inland or Transit duties herein named, and which shall not be increased, shall be exempt from Export Duty:

		Ticals	Salungs	Fuangs	per
53	Sugar, white	—	2	—	Picul
54	„ red	—	1	—	—
55	Cotton clean and unclean	10 per Cent			
56	Pepper	1	—	—	Picul
57	Saltfish-Platu	1	—	—	10.000
58	Beans and Peas . . .	one twelfth			
59	Dried Prawns	—	—	—	—
60	Til seed	—	—	—	—
61	Silk, raw	—	—	—	—
62	Bees Wax	one fifteenth			
63	Tallow	1	—	—	Picul
64	Salt	6	—	—	Koyau
65	Tobacco	1	2	—	1000 bundly

Część II.

Następujący artykuły podlegają cłom wewnętrznym, i przewozowym, obok wymienionym i podwyższać się nie mającym, a są wolne od ceł wywozowych.

		Tikale	Salungi	Fuangi	od
53	Cukier biały	—	2	—	Picul
54	„ czerwony . . .	—	1	—	—
55	Bawełna oczyszczona i nieoczyszczona . . .	10 od sta			
56	Pieprz	1	—	—	Pikula
57	Ryba solona (Platu) . .	1	—	—	10.000
58	Bób i groch	dwunasta część			
58	Raki suszone	—	—	—	—
60	Nasiona Teel	—	—	—	—
61	Jedwab surowy . . .	—	—	—	—
62	Wosk pszczelny . . .	piętnasta część			
63	Łój	1	—	—	Pikula
64	Sól	6	—	—	Koyan
65	Tytuń	1	2	—	1000 papuszy

Section III.

All goods or produce unenumerated in this Tariff shall be free of Export Duty and shall only be subject to one Inland Tax or Transit Duty not exeeding the rate now paid.

Część III.

Wszelkie towary i płody w tej taryfie nie wymienione, będą wolne od cła wywozowego i będą podlegały tylko cłu wewnętrznemu lub przewozowemu które nie może przewyższać kwoty obecnie płaconej.

Section IV.

Munitions of war are prohibited, unless sold to the Siamese authorities or with their consent.

Część IV.

Amunicyą wojenną można sprzedawać tylko władzom syamskim lub za ich pozwoleniem, inaczej jest zakazana.

Baron **Petz**, Kontreadmirał.

Krom Hluang Wongsadhiraj Sanid,

Chow Phya Bhudharabhay, minister północnych prowincyi.

Chow Phya Surawongse Way Wadhne, prezes ministrów i minister wojny.

Chow Phya Banuwongse Maha Kosa dhipate, minister spraw zewnętrznych.

Phaya Charem Rajamitri, sędzia spraw międzynarodowych.

Nos visis et perpensis tractatus hujus articulis ea omnia, quae in illis continentur, rata grataque habere declaramus ac profitemur, Verbo Nostro Caesareo Regio promittentes, Nos ea omnia fideliter observaturos atque executioni mandaturos esse.

In quorum fidem, majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro Caesareo Regio appenso firmari jussimus.

Dabantur in Imperiali urbe Nostra Vienna die octava mensis Maji, anno Domini millesimo octingentesimo septuagesimo primo, Regnorum Nostrorum vigesimo tertio.

Franciscus Josephus m. p.

Comes a **Beust** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caes. et Reg. Apost. Majestatis proprium:

Maximilianus Liber Baro a **Gagern** m. p.,
Consiliarius aulicus et ministerialis.

Traktat powyższy tudzież należące do niego przepisy handlowe i taryfa cłowa, ogłasza się niniejszem jako zatwierdzone przez obie izby rady państwa.

Wiedeń, dnia 14 stycznia 1873.

Auersperg r. w. **Banhans** r. w.